REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana

T: 01 478 74 00
F: 01 478 74 25
E: gp.mnvp@gov.si
www.mnvp.gov.si

Številka: 430-21/2025-2560-2
Datum: 24. 11. 2025

PROJEKTNA NALOGA:

Izvajanje skrbništva za varstvo naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti na območju Račkih ribnikov

1. VSEBINSKO IZHODIŠČE

Območje Račkih ribnikov je ostanek ohranjene narave sredi intenzivne kmetijske krajine na Dravskem polju in ima za ohranjanje biotske raznovrstnosti ter tudi za blaženje podnebnih sprememb ter ekosistemske storitve v lokalnem okolju izjemno velik pomen.

Na območju je več naravnih vrednot državnega pomena: Rački ribniki – Požeg (ident.št. 6117V), Rački ribniki (ident. št. 247), Turnovi ribniki (ident. št. 7545), Požeg – vodna akumulacija (ident, št. 6476, ekološko pomembno območje Rački ribniki – Požeg (ident. št. 45400), dve posebni varstveni območji (območji Natura 2000): SAC Rački ribniki (SI3000257) in SPA Čete (SI000027). Na območju so habitati številnih ogroženih in mednarodno varovanih rastlinskih in živalskih vrst.

Območje Račkih ribnikov je potencialno ogroženo, zaradi ne-upravljanja vodnega režima ter vodnih ekosistemov, razširjanja invazivnih vrst rib in rastlin, izvajanja nedovoljenih posegov in ravnanj ter neusmerjenega obiskovanja in rekreacije. Zato je potrebna čim prejšnja (še pred prenovo zavarovanja) sklenitev začasne pogodbe o skrbništvu za izvajanje najbolj nujnih varstvenih aktivnosti.

Pravna podlaga:

- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – UPB, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10);
- Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot Uradni list RS (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15, 7/19 in 53/23);
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04, 33/13, 99/13 in 47/18)
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18).

2. CILJ IN NAMEN

Namen projekta:

Namen je na območju Račkih ribnikov na način skrbništva zagotoviti izvajanje najbolj nujnih varstvenih in upravljavskih aktivnosti, s katerimi se preprečuje ogrožanje naravnih vrednot, rastlinskih in živalskih vrste ter njihovih habitatov.

3. VSEBINA IN POGOJI ZA IZVAJANJE DEL

Na območju Račkih ribnikov se izvajajo naslednje skrbniške aktivnosti:

1. z namenom ugotovitve stanja naravnih vrednot in ekosistemov ter opredelitve in preprečevanja dejavnikov ogrožanja:

   - terenski pregledi, prednostno vodnih površin in bližnje okolice vodnih površin:
   - najmanj dvakrat na teden, občasno tudi ob sobotah in nedeljah (okvirno 720 ur);

   - in priprava vsakokratnega dnevnega terenskega poročila* o:
   - višini vodostaja na vodnih površinah, z odčitkom na merilni palici,
   - številu naključnih obiskovalcev in lokaciji z obiskovalci najbolj obremenjenih delov,
   - številu naključnih parkiranih in vozečih avtomobilov,
   - ravnanjih v zvezi z ribami (kje, kaj, kdo),
   - izvajanju fotolova (kje, kako, kdo), lokaciji morebitnih opazovališč,
   - nekontroliranem (nepooblaščenem) upravljanju z vodno infrastrukturo,
   - naključno zaznanih občutljivih območjih, ker se živali prehranjujejo, razmnožujejo, vzrejajo mladiče,
   - žariščih invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst,
   - izvajanju drugih ravnanj, ki negativno vplivajo na rastlinske in živalske vrste ter njihove habitate.

     *podrobnosti skrbnik dogovori s strokovno službo varstva narave

2. z namenom spremljanja vodostaja in upravljanja vodostaja na ribniku Grajevnik (okvirno 20 ur) :

   - nakup ali izdelava merilnih palic ter namestitev na vodnih površinah

   - nakup in montaža ključavnic za zapornice na pretočnih ribnikih Grajevnik 1, Grajevnik 2, Grajevnik 3

   - dvig ali spust zapornice na ribnikih Grajevniku, po potrebi, za uravnavanje vodostaja

3. z namenom upravljanja vodnih ekosistemov (okvirno 200 ur):

   - nakup in namestitev mreže na zapornico Grajevnika 2, ki preprečuje prehajanje tujerodnih vrst rib iz Grajevnika 3 ob visokih vodostajih

   - izlov tujerodnih vrst rib iz Grajevnika 2 in Grajevnika 3

   - poskusno upravljanje z ribami za namen ohranjanja ekosistemov

4. z namenom informiranja, predstavljanja območja obiskovalcem ter ozaveščanja o pomenu varstva narave (okvirno 600 ur):

   - podajanje informacij o naravi in pravilih ravnanj

5. z namenom obveščanja Zavoda RS za varstvo narave, oe Maribor, strokovnih služb občine Rače-Fram in občine Slovenska Bistrica ter ministrstva, pristojnih inšpekcijskih služb (okvirno 150 ur):

- takojšnje posredovanje informacij v primeru ogrožanja narave
- priprava zbirnih poročil o vsebinah iz 1. točke tega poglavja

Pogoji:
Materialni stroški se obračunajo na podlagi izdanih računov.
Stroški dela morajo biti primerljivi s stroški dela v javni službi upravljanja zavarovanih območij, s smiselno uporabo Smernice za potrditev višine vstopnine za obiskovanje naravne vrednote, zavarovanega območja ter upravičenih stroškov za izvajanje nalog skrbništva, MNVP, št.: 35601-6/2019/27, 2024 (Priloga: Višina urne postavke stroškov dela).
Link:
https://www.gov.si/assets/ministrstva/MNVP/Dokumenti/Narava/Smernica_za_visino_vstopnine.pdf

4. REZULTATI

Zbirna poročila o vsebinah iz 1. točke ter o izvedenih aktivnostih ob vsakokratni izstavitvi računa.

Skrbnik naročniku in Zavodu RS za varstvo narave poroča na zahtevo kadarkoli.

5. ROK IZDELAVE

Pogodbeni rok traja od podpisa pogodbe do 30. 11. 2027.

Izvedba nalog se smatra za zaključeno, ko izvajalec poda končno zbirno poročilo o vsebinah iz 1. točke in končno poročilo o izvedenih aktivnostih ob izstavitvi zadnjega računa.